

**Протокол
до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних,
сімейних та кримінальних справах від 22 січня 1993 року**

Держави-учасниці Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22 січня 1993 року

домовилися внести до вказаної Конвенції такі зміни та доповнення:

1. Пункт 2 статті 1 після слова «прокуратуру» доповнити через кому словами «органи внутрішніх справ» (далі – по тексту).

2. Статті 5 і 6 викласти у такій редакції:

**«Стаття 5
Порядок зносин**

При виконанні цієї Конвенції компетентні установи юстиції Договірних Сторін зносяться одна з одною через свої центральні, територіальні та інші органи, якщо тільки цією Конвенцією не встановлено інший порядок зносин. Договірні Сторони визначають перелік своїх центральних, територіальних та інших органів, уповноважених на здійснення безпосередніх зносин, про що повідомляють депозитарія.

**Стаття 6
Обсяг правової допомоги**

Договірні Сторони надають одна одній правову допомогу шляхом виконання процесуальних та інших дій, передбачених законодавством запитованої Договірної Сторони, у тому числі складання та пересилки документів, проведення оглядів, обшуків, вилучення, передачі речових доказів, проведення експертизи, допиту сторін, третіх осіб, підозрюваних, обвинувачених, потерпілих, свідків, експертів, розшуку осіб, здійснення кримінального переслідування, видачі осіб для притягнення їх до кримінальної відповідальності або приведення вироку до виконання, визнання та виконання судових рішень у цивільних справах, вироків у частині цивільного позову, виконавчих написів, а також шляхом вручення документів».

3. У підпункті «г» пункту 1 статті 7:

після слова «підозрюваних» доповнити словом «обвинувачених», слова «їх найменування і місцезнаходження» замінити словами «їх найменування, юридична адреса і/або місцезнаходження».

4. Пункт 4 статті 9 Конвенції викласти у такій редакції:

«4. Виклик осіб, вказаних у пункті 1 цієї статті, які проживають на території однієї Договірної Сторони, до установи юстиції іншої Договірної Сторони не повинен містити погрози застосування заходів примусу на випадок неявки».

5. Статтю 14 Конвенції викласти у такій редакції:

«Стаття 14

Пересилання документів про цивільний стан та інших документів

Договірні Сторони зобов'язуються пересилати одна одній на прохання без перекладу і безоплатно свідоцтва про реєстрацію актів цивільного стану безпосередньо через органи реєстрації актів цивільного стану Договірних Сторін з повідомленням громадян про пересилання документів.

Договірні Сторони зобов'язуються пересилати одна одній на прохання без перекладу і безоплатно документи про освіту, трудовий стаж та інші документи, що стосуються особистих або майнових прав та інтересів громадян запитованої Договірної Сторони та інших осіб, які проживають на її території».

6. Статтю 17 доповнити реченням такого змісту:

«У випадку виконання документів державними мовами Договірних Сторін до них додаються засвідчені переклади російською мовою».

7. Статтю 19 викласти у такій редакції:

«Стаття 19

Відмова у наданні правової допомоги

У проханні про надання правової допомоги може бути відмовлено повністю або частково, якщо надання такої допомоги може завдати шкоду суверенітету чи безпеці або суперечить законодавству запитованої Договірної Сторони. У випадку відмови у проханні про надання правової допомоги запитуюча Договірна Сторона негайно повідомляється про причини відмови».

8. Доповнити Конвенцію статтею 22¹ такого змісту:

«Стаття 22¹

Прохання про участь прокурора у цивільному процесі

Прокурор однієї з Договірних Сторін має право звернутися до прокурора іншої Договірної Сторони з проханням про порушення у суді справи про захист прав і законних інтересів громадян запитуючої Договірної Сторони, про прийняття участі у розгляді таких справ або принесенні до суду вищої інстанції касаційного чи окремого протесту, а також протесту в порядку нагляду на судові постанови у таких справах».

9. Статтю 32 викласти у такій редакції:

«Стаття 32

Правовідносини батьків і дітей

1. Права і обов'язки батьків і дітей, у тому числі зобов'язання батьків по утриманню дітей, визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мають постійне спільне місце проживання, а за відсутності постійного спільного місця проживання батьків і дітей їх взаємні права та обов'язки визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є дитина.

На вимогу позивача в аліментних зобов'язаннях застосовується законодавство Договірної Сторони, на території якої постійно проживає дитина.

2. Аліментні зобов'язання повнолітніх дітей на користь батьків, а також аліментні зобов'язання інших членів сім'ї визначаються законодавством Договірної Сторони, на території якої вони мали спільне місце проживання. За відсутності спільного місця проживання такі зобов'язання визначаються законодавством Договірної Сторони, громадянином якої є позивач.

3. У справах про правовідносини між батьками і дітьми компетентним є суд Договірної Сторони, законодавство якої підлягає застосуванню відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті.

4. Виконання рішень суду у справах, пов'язаних з вихованням дітей, здійснюється у порядку, встановленому законодавством Договірної Сторони, на території якої проживає дитина.

5. Договірні Сторони надають одна одній допомогу в розшуку відповідача у справах про стягнення аліментів, коли є підстави вважати, що відповідач

знаходиться на території іншої Договірної Сторони і судом винесено ухвалу про оголошення його в розшук.»

10. Назву розділу IV Конвенції викласти у такій редакції:

«Розділ IV. Правова допомога і правові відносини у кримінальних справах».

11. Назву частини III розділу IV Конвенції викласти у такій редакції:

«Частина III. Спеціальні положення про правову допомогу і правові відносини у кримінальних справах».

12. Пункт 1 статті 58 викласти у такій редакції:

«1. Вимога про видачу повинна містити такі відомості:

- а) найменування запитуючої і запитуваної установ;
- б) опис фактичних обставин діяння і текст закону запитуючої Договірної Сторони, на підставі якого це діяння визнається злочином із зазначенням передбаченої цим законом міри покарання;
- в) прізвище, ім'я, по батькові особи, що підлягає видачі, її рік народження, громадянство, місце проживання чи перебування, за можливості – опис зовнішності, фотокартку, відбитки пальців та інші відомості про її особу;
- г) дані про розмір шкоди, завданої злочином».

13. Статтю 60 викласти у такій редакції:

«Стаття 60

Розшук та взяття під варту для видачі

Після отримання вимоги про видачу запитувана Договірна Сторона негайно вживає заходів для розшуку і взяття під варту особи, видача якої вимагається, за винятком тих випадків, коли видача не може бути здійснена.»

14. Доповнити Конвенцію статтями 61¹ і 61² такого змісту:

«Стаття 61¹

Розшук особи до отримання вимоги про видачу

1. Договірні Сторони здійснюють за дорученням розшук особи до отримання вимоги про її видачу за наявності підстав вважати, що ця особа може перебувати на території запитуваної Договірної Сторони.

2. Доручення про здійснення розшуку складається відповідно до положень статті 7 і повинно містити якомога більш повний опис розшукуваної особи поряд з будь-якою іншою інформацією, що дозволяє встановити її місцезнаходження, прохання про взяття її під варту із зазначенням про те, що вимогу про видачу цієї особи буде надано.

3. До доручення про здійснення розшуку додається засвідчена копія рішення компетентного органу про взяття під варту або вироку, що набрав законної сили, відомості про невідбуту частину покарання, а також фотокартка і відбитки пальців рук (якщо такі є).

4. Про взяття під варту розшукуваної особи чи інші результати розшуку негайно інформується запитуюча Договірна Сторона.

Стаття 61²

Обчислення строку тримання під вартою

Час тримання під вартою особи, взятої під варту відповідно до положень статей 60, 61, 61¹ цієї Конвенції, у випадку її видачі зараховується до загального строку тримання під вартою, передбаченого законодавством Договірної Сторони, якій цю особу видано.»

15. Статтю 62 викласти у такій редакції:

«Стаття 62

Звільнення особи, затриманої або взятої під варту

1. Особа, взята під варту згідно з пунктом 1 статті 61 і статті 61¹, має бути звільнена, якщо надійде повідомлення запитуючої Договірної Сторони про необхідність звільнення цієї особи, або вимогу про видачу з усіма доданими до неї документами, передбаченими статтею 58, не буде отримано запитуваною Договірною Стороною протягом сорока днів з дня взяття під варту.

2. Особа, затримана згідно з пунктом 2 статті 61, має бути звільнена, якщо клопотання про взяття її під варту відповідно до пункту 1 статті 61 не надійде протягом строку, передбаченого законодавством для затримання.»

16. Доповнити Конвенцію статтею 67¹ такого змісту:

«Стаття 67¹

Повторне затримання або взяття під варту

Звільнення особи згідно з пунктом 2 статті 59, пунктами 1 і 2 статті 62 і статтею 67 не перешкоджають повторному її затриманню і взяттю під варту з метою видачі особи, яка вимагається, у випадку наступного отримання вимоги про видачу.»

17. Пункт 1 статті 70 після слів «виданих іншої Договірній Стороні» доповнити словами «або переданих тимчасово».

18. Статтю 71 після слів «пов'язані з видачею» доповнити словами «або тимчасовою передачею».

19. Доповнити Конвенцію статтею 76¹ такого змісту:

«Стаття 76¹

Визнання вироків

Під час вирішення питань про визнання особи особливо небезпечним рецидивістом, про встановлення фактів учинення злочину повторно і порушення обов'язків, пов'язаних з умовним засудженням, відстрочкою виконання вироку або умовно-достроковим звільненням, установи юстиції Договірних Сторін можуть визнавати і враховувати вирокі винесені судами (трибуналами) колишнього Союзу РСР і союзних республік, що входили до його складу, а також судами Договірних Сторін.»

20. Доповнити Конвенцію статтею 78¹ такого змісту:

«Стаття 78¹

Передача тимчасово особи, яка знаходиться під вартою або відбуває покарання у вигляді позбавлення волі

1. За необхідності допитати у якості свідка чи потерпілого особу, яка знаходиться під вартою або відбуває покарання у виді позбавлення волі на території іншої Договірної Сторони, а також провести іншу слідчу дію за її участю, ця особа, незалежно від її громадянства, на обґрунтоване прохання заінтересованої Договірної Сторони може бути за рішенням Генерального прокурора (Прокурора) запитуваної Договірної Сторони передана тимчасово за умови її утримання під вартою і повернення в установлений строк.

2. Прохання про передачу тимчасово особи, зазначеної у пункті 1 цієї статті, складається згідно з положеннями статті 7 і повинно також містити

зазначення про час, протягом якого вимагається присутність цієї особи у запитуючій Договірній Стороні.

3. Передача тимчасово особи, зазначеної у пункті 1 цієї статті, не здійснюється:

- а) якщо не отримано її згоди на таку передачу;
- б) у випадку необхідності її присутності на попередньому слідстві чи судовому розгляді на території запитуваної Договірної Сторони;
- в) якщо така передача може потягти порушення встановлених строків тримання цієї особи під вартою або відбування нею покарання у виді позбавлення волі.

4. На особу, зазначену в пункті 1 цієї статті, поширюються гарантії, передбачені пунктом 1 статті 9.»

21. Статтю 80 Конвенції викласти у такій редакції:

«Стаття 80
Особливий порядок зносин

Зносини з питань видачі і кримінального переслідування здійснюються Генеральними прокурорами (Прокурорами) Договірних Сторін.

Зносини з питань виконання процесуальних та інших дій, що потребують санкції Прокурора (суду), здійснюються органами прокуратури у порядку, встановленому Генеральними прокурорами (Прокурорами) Договірних Сторін».

Цей Протокол підлягає ратифікації і набере чинності у порядку, передбаченому статтею 83 вищезазначеної Конвенції.

До цього Протоколу після набрання ним чинності можуть приєднуватись за згодою всіх Договірних Сторін інші держави шляхом передачі депозитарію документів про таке приєднання. Приєднання вважається таким, що набрало чинності, після закінчення 30 днів з дня отримання депозитарієм останнього повідомлення про згоду на таке приєднання.

Вчинено в м. Москва 28 березня 1997 року в одному оригінальному примірнику російською мовою. Оригінальний примірник зберігається у Виконавчому Секретаріаті Співдружності Незалежних Держав, який направить кожній державі, що підписала цей Протокол, його засвідчену копію.

За Азербайджанську Республіку

Г.Алієв

За Республіку Молдова

П.Лучинський
із застереженням

За Республіку Вірменія

Л.Тер-Петросян
із застереженням

За Російську Федерацію

Б.Єльцин

За Республіку Білорусь

О.Лукашенко

За Республіку Таджикистан

Е.Рахмонов

За Грузію

Е.Шеварнадзе
Крім статті 22¹

За Туркменістан

За Республіку Казахстан

Н.Назарбаєв

За Республіку Узбекистан

І.Карімов
із застереженням

За Киргизьку Республіку

А.Акаєв

За Україну

Л.Кучма
із застереженням

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ
Республіки Вірменія
(нота МЗС від 6 травня 2000 року № 16/03925)

Республіка Вірменія бере на себе зобов'язання виконати вимоги норми ст. 22¹ Конвенції, передбаченої ст. 8 Протоколу, в тій мірі, в якій вони не будуть суперечити законодавству Республіки Вірменія.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ
Республіки Молдова

Стаття 5

Порядок зносин

При виконанні цієї Конвенції компетентні установи юстиції Договірних Сторін зносяться одна з одною через свої центральні органи.

Президент
Республіки Молдова

П.Лучинський

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ
Республіки Молдова
(під час ратифікації)

«До пункту 2 в частині, що стосується статті 5 Конвенції – При виконанні Конвенції Республіка Молдова здійснює зносини з іншими Договірними Сторонами тільки через Міністерство юстиції і Генеральну прокуратуру.

До пункту 8, що стосується статті 22¹ Конвенції – Прокурор може подати цивільний позов або брати участь у цивільному процесі тільки у випадках і на умовах, передбачених законодавством Республіки Молдова.

До пункту 20, що стосується пункту 3 статті 78¹ Конвенції – Передача тимчасово особи, вказаної в пункті 1 статті 78¹ Конвенції, не здійснюється і в тому випадку, якщо інші важливі міркування перешкоджають її передачі на територію запитуючої Сторони.

До пункту 21, що стосується статті 80 Конвенції – Зносини з питань виконання процесуальних та інших дій здійснюються тільки через Генеральну прокуратуру».

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ
Республіки Узбекистан
(нота МЗС від 17 січня 2020 року № 07/2185)

Республіка Узбекистан бере на себе зобов'язання по виконанню статті 22¹ тільки в рамках чинного національного законодавства.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ
України
(Грамота від 22 вересня 1998 року про ратифікацію
Верховною Радою України Протоколу)

1. До п. 8: «Україна бере на себе зобов'язання по виконанню ст. 22¹ тільки в рамках діючого національного законодавства»;

2. До п. 19: «Україна не бере на себе зобов'язання визнавати та враховувати вирoki, винесені судами Договірних Сторін, при вирішенні питань про визнання особи особливо небезпечним рецидивістом, про встановлення факту вчинення злочину повторно та порушення зобов'язань, пов'язаних з умовним звільненням, відстрочкою виконання вироку або умовно-достроковим звільненням»;

3. До п. 21: «Україна бере на себе зобов'язання здійснювати зносини з питань виконання процесуальних та інших дій, зазначених у частині другій статті 80 Конвенції, у порядку, передбаченому статтею 5 Конвенції».

Президент України

Л.Кучма